

Collect

Het postzegelmagazine van PTT Post

Van ooievaar tot
'Hansje in de Kelder'

Nieuwe postzegels
Geboortepostzegels
Kinderpostzegels
Decemberzegels

Verzamelen voor de kinderen
Emissieprogramma 1998

Met de postboot van fjord naar fjord

Collect

Introd uctie

Surprises

De tijd van feesten, cadeaus en surprises breekt bijna aan. Collect helpt u bij het bedenken van leuke geschenken. Dit nummer is dikker dan ooit tevoren en bevat een groot aantal cadeau-ideeën. Voor anderen of voor uzelf! Vanouds kent de maand december veel symboliek. We rekenen af met het oude en beginnen vol goede moed aan het nieuwe. Het Emissieprogramma voor 1998 (zie pag. 8 en 9) biedt alvast een voorproefje van wat u allemaal te wachten staat in het nieuwe jaar. Ik wens u alvast prettige feestdagen en een gelukkig 1998.

Marijke van Moll

Marijke van Moll, Directeur PTT Post Filatelie

Colofon

Collect © nr. 14 / winter 1997

Collect is een uitgave van PTT Post Filatelie
Redactie Collect, Postbus 6900, 2001 JB Haarlem.
Adreswijzigingen, bestellingen en abonnementen: PTT Post,
de Verzamelservice, Postbus 30051, 9700 RN Groningen.
Telefoon: (050)586 12 34. Telefax: (050)586 31 11.

Uitgever: ©PTT Post BV

Redactie en productie: Basis Media, Amsterdam
(hoofdredactie: Matthieu van Winsen; art-direction:
Robert Bendijk; projectmanagement: Erik Dijkshoorn).
Aan dit nummer werkten mee: Boudewijn Büch, Peter
Donck, Puzzelbureau Ruud Gosse, Sarah Saarberg, Henk
Zorn.

Fotografie: Geert Rijvers, Art Promotion Amsterdam B.V.
e.a.

Alle aanbiedingen gelden zolang de voorraad strekt.
De producent heeft er naar gestreefd de auteursrechten van
de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen.
Degenen die menen nog zekere rechten te kunnen doen
gelden, wordt verzocht zich tot de producent te wenden.

Collect wordt kosteloos toegezonden aan vaste klanten van
de Verzamelservice van PTT Post.
Losse verkoopprijs: f 2,95.
ISSN 1381-0561

**Zoekt u een postzegelhandel of postzegelvereniging in uw
omgeving?** Schrijf of bel naar:

- Nederlandsche Vereeniging van Postzegelhandelaren (N.V.P.H.), Weteringkade 45, 2515 AL Den Haag, tel. (070) 347 38 49, fax (070) 3222487.
- Nederlandse Bond van Filatelisten-Vereenigingen (N.B.F.V.), bezoekadres: Zeelantlaan 11, Utrecht, tel. (030) 289 42 90, fax: (030) 280 01 28; postadres: Postbus 4034, 3502 HA Utrecht.

Inhoud

- 4/5 **Bakerpraatjes en beschuit met muisjes**
Smoesjes rond de geboorte
- 6 **Een bevreemdend sprookje**
Kinderpostzegels 1997 goochelen met clichés
- 7 **'Dat wat je deelt met elkaar'**
Interview met de ontwerpster van de Decemberzegels 1997
- 8/9 **Emissieprogramma 1998**
Een overzicht van alle uitgaven van PTT Post in het nieuwe jaar
- 10 **Column Boudewijn Büch**
- 11 **Actueel**
Het laatste nieuws van de Verzamelservice van PTT Post
- 12/13 **Van fjord naar fjord met de Noorse postboot**
Een van de mooiste zeereizen ter wereld
- 15 **Puzzel**
Win een jaarboek Noorwegen
- 16/17 **Verzamelen voor de kinderen**
Marianne Kuis is om een speciale reden geabonneerd op de Jaarcollectie postzegels
- 18 t/m 33 **Shop Pagina's**
- 34 **Service-informatie**
- 35 **Assortiment overzicht**
- 36 **Collection**
Speciaal voor u geselecteerde artikelen

A photograph of a silver chalice and a glass on a white cloth. The chalice is ornate with a bowl, a stem, and a base. The glass is a simple, elegant shape. The background is a dark, textured surface.

*De beste Nederlandse
bakerpraatjes*

Van ooievaar tot 'Hansje in de Kelder'

Dat bakerpraatjes bestaan is niet verwonderlijk. Over de ware toedracht van het krijgen van kinderen werd in vroeger tijden immers niet gesproken. De vraag 'Waar komen de kindertjes vandaan' werd vrijwel nooit naar waarheid beantwoord en vandaar dat er - vaak prachtige - smoesjes ontstonden. Sommige van die bakerpraatjes of gebruiken - ooievaar; beschuit met muisjes - kennen we nu nog. Maar hoe zit het ook alweer met Volewijck en 'Hansje in de Kelder'?

Tekst: Sarah Saarberg
Fotografie: Collectie Six,
Amsterdam

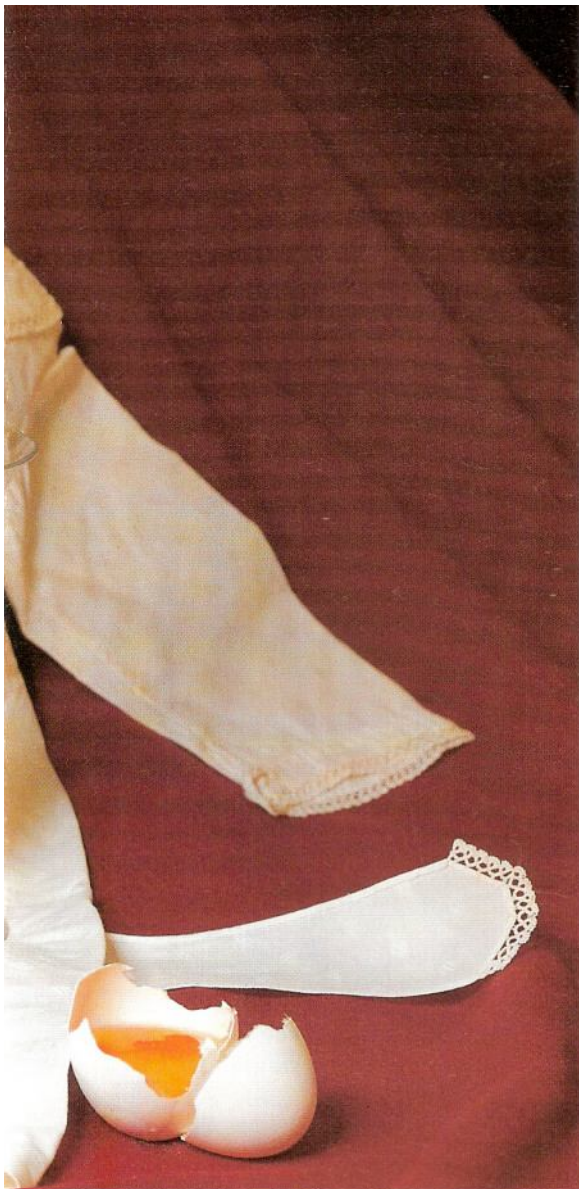
De tijd dat bakerpraatjes en gebruiken rondom zwangerschap en geboorte veel in zwang waren, was in de zeventiende en achttiende eeuw. Zo haalde de adel en gegoede burgerij met het laten maken van een speciale zilveren beker - of het opduikelen van zo'n beker uit de kast - duidelijk dat er een kindje op komst was. Die speciale zilveren beker werd 'hansbeker', 'zilverhans-

je' of 'Hansje in de Kelder' genoemd. 'Hansje' stond voor de ongeboren vrucht en 'in de Kelder' voor de moederschoot. De beker was zo ontworpen dat er in het midden - de snakerij genoemd - een bol opening als er wijn in werd gedaan. Door middel van een vlottertje werd vervolgens het poppetje - 'Hansje' genaamd - door de wijn naar buiten gedreven.

De heildronk op de zwangere echtgenote van de gastheer en op de toekomstige baby luidde vervolgens: 'Op Hansje in de Kelder'. Zo werd in ruime kring duidelijk gemaakt welke blijde gebeurtenis er te wachten stond, zonder dat de kinderen het naadje van de kous kwamen te weten. Het is een echt oud-Hollands en een bijna vergeten gebruik. Heel soms is een dergelijke bokaal nog te vinden bij een antiquair of een oud adellijk geslacht.

Ooievaar

Een zeker nog niet vergeten symbool rondom geboorte is de ooievaar. Nog steeds komt deze vogel terug op vele geboortekaartjes of soms als houten standbeeld in de voortuin van de kersverse ouders. Ook op de geboorte-aankondiging van prinses Juliana (1909) stond een ooievaar afgebeeld. De lang-

potige vogel kondigde haar geboorte per telefoon aan - een nieuwigheid voor die tijd - met de woorden:

*De leverancier van de kroon
Bedient zich reeds van de telephoon,
Goe ingericht en naar den eisch,
Direct verbonden met 't Paleis,
Om zonder fout ter juister ure
't Vorstelijk geschenk te sturen.*

De ooievaar - symbool voor geluk - kom je veel tegen in bakerverhalen. Zo hoorden de kinderen in Amsterdam dat zij uit de Volewijck kwamen, een plas ten noorden van het IJ. Daar hingen de kinderen kant-en-klaar in de bomen te roepen: 'Pluk mijn, Pluk mijn, ik zal alle dagen zoet zijn!' De (vroed-) vrouw kon via de ooievaar dan zo'n kindje krijgen. In andere regio's zocht de ooievaar de kinderen in de speciale 'kinderbomen'. In Utrecht kwamen de kinderen uit de Munnikenboom, een grote linde in de tuin van het Karthuizerklooster. Andere kinderen ontsproten uit waterputten (Deventer en Groningen) of uit bijzondere stenen: de Popta-steen (Berchum) of de Hommelebomele-steen (Urk).

Allemaal smoesjes natuurlijk.

Geboortesymbolen; met een zilveren of glazen beker werd na zeven maanden zwangerschap een heildronk uitgebracht: 'Op Hansje in de Kelder'.

Maar waar kwamen die smoesjes - bakerpraatjes - dan vandaan?

Prom en Bolle

Veel gebruiken en gewoonten stammen uit de tijd van de Germanen (3500 jaar geleden). Het was bij de Germanen dat de ooievaar het kindje bracht. Dat is af te leiden uit de Germaanse naam voor de vogel: eidebar (=boodschapper van het leven).

Hoe de Germanen daar bij kwamen, is nooit helemaal duidelijk geworden. Vermoed wordt dat er een verband is gelegd met het voorjaar. Dan vertoonde de ooievaar zich volop en ook dan werden veel kinderen geboren.

Het verhaal van de ooievaar was trouwens meteen handig om te verklaren waarom de pas bevallen moeder nog even het bed moest houden: de ooievaar had haar per ongeluk met zijn grote snavel in haar been geprikt.

Rond geboorte bestaan ook veel eet- en drinkgewoonten. Vroeger was het gebruikelijk om na een geboorte in de buurt flink te feesten. Vlak na de geboorte ging de buurt met versterkend eten - bouillon, eieren of prom en bolle (=gedroogde pruimen met geweekt brood door elkaar geprakt en gekookt) - naar de kraamvrouw en haar gezin. Pas een paar dagen later was dan het officiële kraambezoek: het zogenoemde kraamschudden. Voorts kwam er ook nog eens het doopfeest... En omdat niemand voor elkaar onder wilde doen, kon je zelfs in de kraamschulden belanden!

Gekleurde muizenpoepjes

Een ander bekend gebruik is beschuit met muisjes. Dit is afkomstig uit de Zaanstreek. Vroeger was het een echte luxe. Beschuit met muisjes werd in de vorige eeuw dan ook uitsluitend door rijkelui gepresenteerd. Eenvoudige mensen trakteerden brood met boter en suiker. De muisjes bestaan uit anijszaadjes met een roze, blauw of wit suikerlaagje.

Oorspronkelijk werden bij de geboorte van een meisje roze muisjes geserveerd en bij de geboorte van een jongen witte. Firma De Ruyter zorgde in 1938 voor een grote publiciteitsstunt door bij de geboorte van prinses Beatrix een groot blik oranje muisjes op paleis Soestdijk te brengen. Het werd destijds in alle filmjournaals vertoond!

De muis wordt beschouwd als symbool van vruchtbaarheid (hij plant zich immers heel snel voort). De anijszaadjes met de nog aanhangende steeltjes hebben ook wel iets weg van een muisje met een staartje. Maar er wordt ook wel gezegd dat de korreltjes muizenpoepjes symboliseren.

Vast staat in ieder geval dat we tot op de dag van vandaag trouw beschuit met muisjes eten bij de geboorte van een nieuwe wereldburger!

EMISSIES

7 oktober 1997

Geboortepostzegel

Verkrijgbaar in een

gelegenheidsvelletje van

10 postzegels van 80 ct.

EMISSIES

12 november 1997

Kinderpostzegels 1997

Postzegelserie van drie postzegels van 80+40 ct (Roodkapje, Kleinduimpje, De geest uit de fles)

Tevens is een postzegelvelletje verschenen met zes postzegels uit deze serie

Tekst: Peter Donck

Fotografie: Geert Rijvers

Kinderpostzegels 1997

Een mooi, maar bevreemdend sprookje

Sprookjes sieren dit jaar de kinderpostzegels. Ontwerper Teun Hocks ging aan de slag om overbekende prenten uit sprookjesboeken op originele wijze op het rechte hoekige stukje papier te krijgen.

Het ontwerp van de nieuwe kinderpostzegel is allerminst traditioneel. Dit terwijl de opdracht was de drie overbekende sprookjes 'Roodkapje', 'Klein Duimpje' en 'De geest uit de fles' te illustreren. Ontwerper Teun Hocks is docent aan de Academie voor Industriële Vormgeving te Eindhoven én aan de Rietveld Academie in Amsterdam. Gevraagd naar zijn visie op zijn eigen ontwerpen zegt hij: 'Doordat de onderwerpkeuze op een aantal van de meest vertelde sprookjes viel, moest ik concurreren tegen de overbekende prenten uit de sprookjesboeken. Iets geheel nieuws verzinnen zou bijna van hoogmoed getuigen. Leuker en uitdagender vond ik het om met de bestaande clichés wat te goochelen. Zonder daarbij aan het verwachtingspatroon te voldoen. De drie sprookjes Roodkapje, Klein Duimpje en De geest uit de fles leveren nét andere, maar toch weer bekend aanvoelende beelden op.

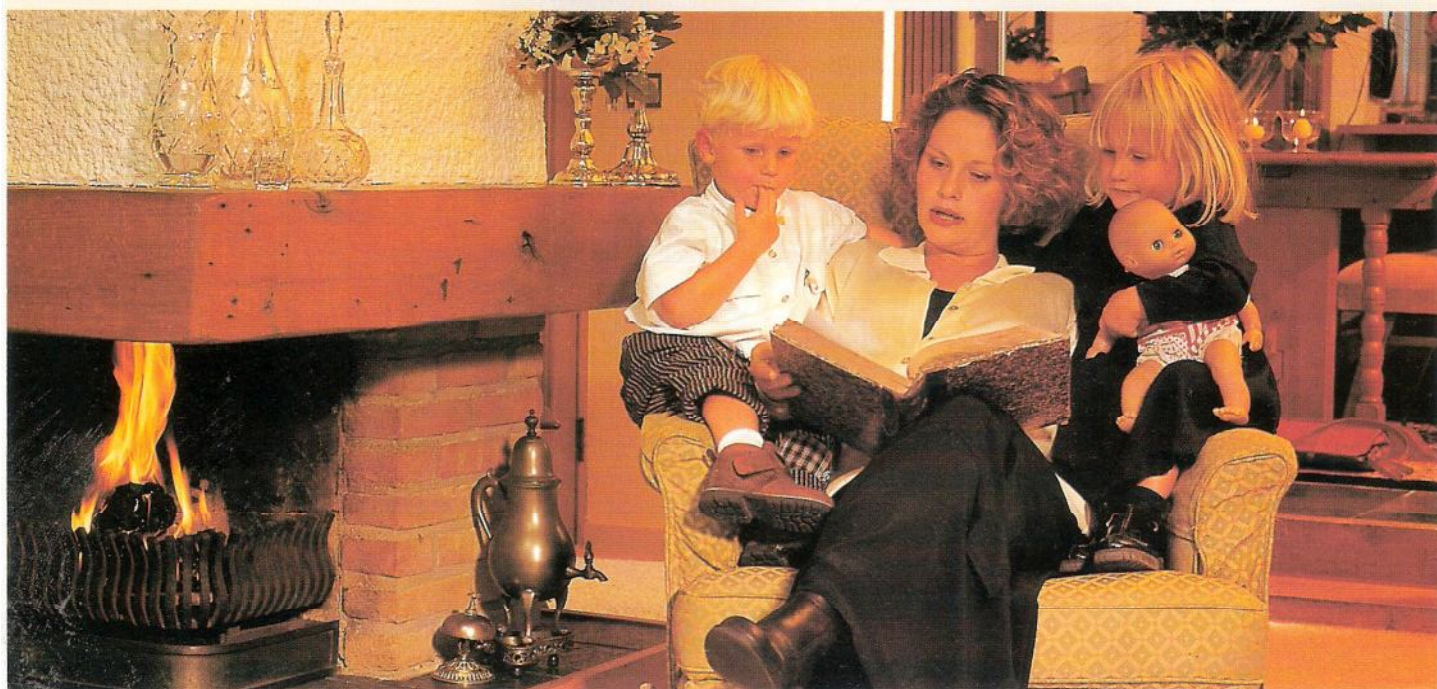
Daarnaast was er nog een extra mogelijkheid om aan de randen van het postzegelvelletje de sprookjes flink door elkaar te halen. Zo ontstond er uiteindelijk een nieuw sprookje dat niemand echt begrijpt. Zo'n effect van: Vertellen ze nu een ander verhaal... of juist niet?' En juist dat geeft die mooie, maar bevreemdende uitwerking.

...leven nog lang en gelukkig...?

Alhoewel het in sprookjes altijd goed afloopt met de zin 'En zij leefden nog lang en gelukkig...' zijn de kinderpostzegels bedoeld voor kinderen die waarschijnlijk nog nooit een sprookje voorgelezen hebben gekregen; laat staan een leven leiden dat sprookjesachtig is.

Beter gesteld: de opbrengst van de Actie Kinderpostzegels - die de Stichting Kinderpostzegels Nederland (SKN) elk jaar houdt - gaat naar honderden kinderprojecten in Nederland, Oost-Europa en ontwikkelingslanden. Geld voor kinderen die essentiële verbeteringen nodig hebben omdat ze gehandicapt zijn, opgejaagd worden door honger en geweld, wees zijn of uitgebuit worden als goedkope arbeidskracht.

Voor die kinderen wordt met de opbrengst van de kinderpostzegels het leven een klein beetje beter. Straatkinderen krijgen onderdak, werkende kinderen worden in staat gesteld onderwijs te volgen, kinderen in overvolle buurten krijgen goede speelplaatsen. Door het kopen van kinderpostzegels draagt u bij aan een gelukkiger leven van al deze kinderen.

Decemberzegels 1997

Kerstmis = denken aan elkaar

Julia Kaiser: 'Kerstmis is voor mij de gedachte aan elkaar'.

De ontwerpster van de Decemberzegels 1997 is de Duitse Julia Kaiser (1970). Ze studeerde af in 'visuele communicatie' aan de kunstacademie in Saarbrücken, deed enige tijd ervaring op in de Verenigde Staten bij grote reclamebureaus als Saatchi & Saatchi en besloot daarna in Nederland verder te studeren. Nederland werd uitverkoren omdat Julia is afgegaan op de verhalen 'over de toonaangevende Nederlandse vormgeving, met name in Amsterdam'.

'Al die kleine ontwerpstudio's hier in Nederland; daar worden heel interessante dingen gemaakt. Die inspiratie zocht ik. Na mijn tijd in San Francisco wist ik dat ik niet de puur commerciële kant op wilde gaan. Dat betekent te veel compromissen.'

Trots

Julia volgt nu de tweede fase-opleiding aan het Sandberg Instituut, onderdeel van de Rietveld Aca-

Elk jaar is het een opgave om een passende en artistiek verantwoorde decemberzegel te maken. De zoveelste variatie op het overbekende thema, maar wel origineel en in één oogopslag kerst. Het winnende ontwerp van Julia Kaiser beantwoordt aan deze eisen.

demie. Ze doet 'ontwerpen' en is daarnaast bezig met het bedenken van interactieve toepassingen. Op het instituut heeft ze ook haar werkplek voor een groeiend aantal free-lance opdrachten. In oktober '96 werd ze met elf andere studenten benaderd om de Decemberzegel 1997 te ontwerpen. Ieder maakte twee voorstellen. Na diverse besprekingen met KPN werden ten slotte 25 ontwerpen voorgesteld aan Kunst en Vormgeving, een afdeling van KPN in Den Haag. Vier ontwerpen - waaronder twee van Julia - werden aangewezen om verder uit te werken. Bij de definitieve presentatie voor de directie van KPN viel de keus op haar werk. Terecht is ze trots daarop.

'Oosterse' kleuren

'Ik vond het geen gemakkelijke opdracht om mijn ideeën terug te brengen tot het formaat van een postzegel,' zo licht Julia toe. 'Bij dat alles was het zoeken naar de essentie steeds leidraad. Vandaar dat ik mij heb beperkt tot een eenvoudige lijntekening met een vlakmatig kleurgebruik. Centraal staat de gedachte aan elkaar, want dat is wat Kerstmis voor mij is.'

'Je stuurt je kerstwens, dat brengt de ander op de gedachte een kaart terug te sturen. Dat is de overlap van die twee hoofden: dat wat je deelt met elkaar.' Aanvankelijk deden haar 'oosterse' kleuren te weinig kerstachtig aan. Rood werd kerstrood, groen kerstgroen. 'Dat vergde dus wel enige aanpassing, maar het weegt niet op tegen het feit dat ik de eerste prijs heb gewonnen.'

EMISSIES

25 november 1997

Decemberzegels 1997

55 ct: lijntekening in zes verschillende kleurstellingen van twee elkaar overlappende hoofden met een hartje of een sterretje

Tekst:

Peter Donck

Fotografie:

Geert Rijvers

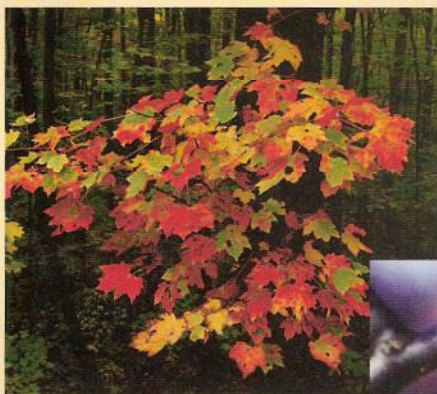
Uitgifteprogramma

2 januari: Rouwpostzegel

Met de uitgifte van deze bijzondere postzegel van 80 cent wil PTT de rouwkaarten die speciale aandacht geven die bij deze post met een speciale gevoelswaarde past. De postzegels worden ook op rol uitgegeven.

2 januari: Priority postzegels

Ter introductie van de nieuwe services Priority en Standard voor verzending van internationale brieven en pakketten worden twee postzegels uitgegeven van f 1,- en f 1,60. De postzegels zijn te koop in een velletje van 5 stuks met 5 Priority-stickers en zijn zelfklevend. Tevens zijn de postzegels op rol verkrijgbaar.

17 februari: Vier jaargetijden

Een speciaal postzegelboekje met vier postzegels van 80 cent wordt gewijd aan de vier jaargetijden, gebaseerd op de thema's fruit en landschappen. Rondom dit thema worden ook een ECU BRIEF en een TELEBRIEF uitgegeven

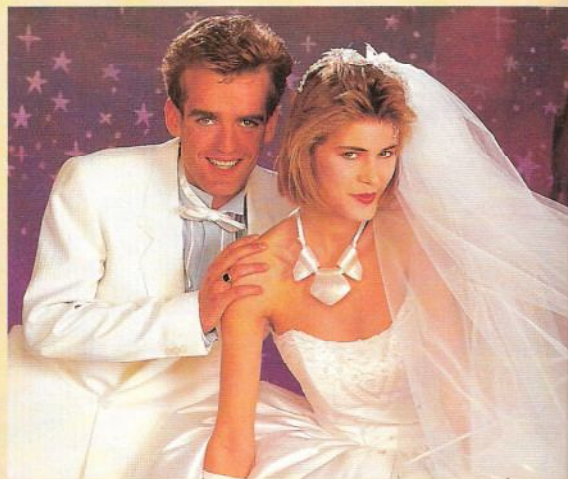
17 maart: Maatschappelijk

Markante momenten in de Nederlandse geschiedenis zijn onderwerp voor drie postzegels van 80 cent:

- 350 jaar Vrede van Münster
 - 150 jaar Grondwet van Thorbecke
 - 50 jaar Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
- Tevens worden op deze datum een TELEBRIEF en een ECU BRIEF uitgegeven met 350 jaar Vrede van Münster als thema.

17 maart: Huwelijk

Een feestelijke postzegel van 80 cent om een huwelijk aan te kondigen, maar ook om bedankkaartjes of een felicitatie te sturen. De postzegel wordt uitgegeven in een velletje van 10 zelfklevende postzegels.

21 april: Ouderenpostzegels

Opnieuw worden ouderenpostzegels uitgegeven. Natuurlijk gaat de opbrengst weer naar verschillende ouderenprojecten. Het onderwerp voor 1998 is 'ouderen en zorg'. Rondom dit thema worden drie postzegels van 80+40 cent bijslag en een velletje van 6 stuks uitgegeven.

8 mei: Brieven aan de Toekomst

Een postzegel speciaal gewijd aan het project Brieven aan de Toekomst. Op 15 mei 1998 zal aan alle Nederlanders gevraagd worden een brief te schrijven aan de toekomst, waarin zij verslag doen van al hun belevenissen op die dag. Het project is een initiatief van de drie grote volkskunde-instellingen in Nederland: het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, het Nederlands Openluchtmuseum en het P.J. Meertens-Instituut. De brieven zullen bewaard worden voor een toekomstige generatie. Zij krijgen zo een beeld van het denken en doen in de laatste jaren van de 20ste eeuw. De postzegel heeft een waarde van 80 cent.

Brieven worden al eeuwen bezorgd, maar zoals elke filatelie weet, maakte de postzegel en de snel daarop volgende postzegelliefde van de postverzending omstreeks 1840 een uitermate professioneel bedrijf. Het verzenden van brieven ging na de invoering van de postzegel zeker niet sneller, maar wel een stuk efficiënter. Zo zie je in de Verenigde Staten na de invoering van de postzegel in 1847 een postale rage ontstaan. De USA leek in de jaren vijftig van de vorige eeuw een prachtige postale toekomst tegemoet te gaan, maar toen gebeurde er iets verschrikkelijks: de Amerikaanse post viel in twee delen uiteen. Toen op 12 april 1861 de Burgeroorlog uitbrak, begonnen de Confederale - de opstandige zuiderlingen - al heel snel met het opzetten van een eigen postdienst en het uitgeven van eigen postzegels.

Het zijn lelijke postzegeltjes geworden, waar in het begin niet eens de naam van het nieuwe land ('Confederate States') op gedrukt stond. Toch namen de Confederate States of America hun eigen PTT zeer serieus. Voordat het eerste schot in de Burgeroorlog was afgevuurd, had de opstandige Confederale president Jefferson Davis al een Ministerie van Postzaken opgericht (21 februari 1861). De zuidelijke postminister heette John H. Reagan, hij bleef gedurende de hele Burgeroorlog (1861-1865) op zijn post en werd verschrikkelijk oud. Toen hij bijna negentig was, schreef hij zijn herinneringen in boekvorm die een jaar na zijn dood verschenen (1906). Ik zal niet zeggen dat 'Reagans Memoirs with special reference to Secession and the Civil War' het spannendste boek is dat ik ooit gelezen heb, maar Reagans postale en opstandige gedenkschriften zijn zeker uniek, vooral omdat Reagan een van de machtigste ministers in het korte bestaan van de Confederate States was.

Er bestaat een rijke literatuur over de vier jaar dat de 'Confederate Postal Service' bestond. Het aardigste boek werd door de 'Confederate Postal Historian' Francis J. Crown samengesteld. Het bestaat uit een aantal artikelen die eerder in het filatelistische tijdschrift 'The Stamp Specialist' verschenen waren. Helaas is dit boek - 'Confederate postal history' luidt de titel - nu reeds zeldzaam, ofschoon het betrekkelijk recent verscheen (1976). Wie van dit boek of een ander boek over de geschiedenis van de 'confederale' post heeft kennis genomen, kan maar één ding doen: zegels verzamelen van dat land dat gedurende vier jaar in het zuidoosten van de huidige Verenigde Staten gesitueerd was. Het verzamelen van deze postzegels is niet goedkoop, maar er zijn gelukkig niet veel emissies geweest. De literatuur over deze zegels is ook niet goedkoop (en zoals gezegd soms moeilijk te vinden) en zij werkt op een bepaalde manier verslavend. In elk geval bij mij. Behalve 'confederale' postzegels verzamel ik nu ook al 'confederale' bankbiljetten. De reden is eenvoudig: ik wil gewoon zien hoe snel een land een eigen post en geldsysteem op kon bouwen. De Confederate States of America is dat ooit wonderwel gelukt.

Tot slot wil ik wel graag opmerken dat ik nog niet een aanhanger van de 'confederale' gedachte ben geworden. Mijn hart gaat nog steeds uit naar Abraham Lincoln en de noorderlingen die nooit van afscheiding en van een confederale postdienst hebben willen weten.

bondenyn hial

Postzegels verzamelen blijft nummer 1

Nederlanders zijn dol op verzamelen! Een op de drie mensen verzamelt wel iets. Verzamelen is een gebruik dat in alle geleidingen van de maatschappij in ongeveer even sterke mate terugkomt: bij mannen en vrouwen, bij rijk en arm, in de randstad en in de regio. De meest voorkomende verzamelingen in Nederland zijn:

1. Postzegels	20%
2. Munten	10%
3. Autootjes/dinkytoys	7%
4. Boeken	6%
5. CD's	4%
6. Beren	3%
7. Kristal	3%
8. Poppen	3%
9. Strips/stripboeken	2%
10. Bierglazen	2%
11. Flippo's	2%
12. Parfumflesjes	2%
13. Stenen	2%
14. Glaswerk	2%
15. (Alles over) bier	2%

Wie verwacht had dat postzegels en munten het inmiddels afgelegd zouden hebben tegen modieuze zaken als telefoonkaarten of flippo's komt dus bedrogen uit.

Beide hobby's staan nog steeds onbedreigd bovenaan de ranglijst!

(Bron: Trendbox, Mens en maatschappij in 12 tafereeltjes)

Binnenkort in Collect

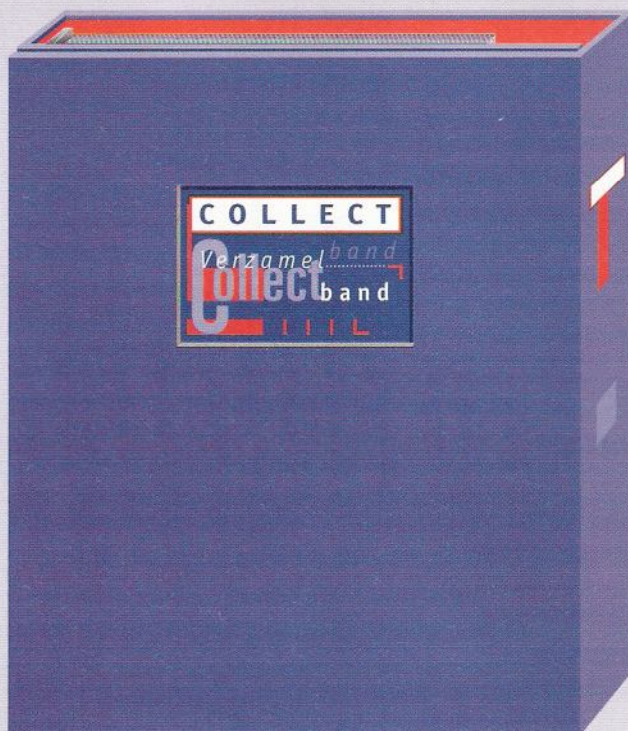
In de volgende Collect onder andere aandacht voor de postzegeluitgiften:

- 2 januari **Rouwpostzegel**
- 2 januari **Priority postzegels**
- 17 februari **Vier Jaargetijden**
- 17 maart **Maatschappelijk**
- 17 maart **Huwelijk**

Bewaarband Collect

Vaak ontvangen wij verzoeken van onze lezers of er een bewaarband is om Collect in op te bergen. Tot voor kort moesten wij deze mensen helaas teleurstellen. Maar nu niet meer!

Vlak voor dat deze Collect gedrukt zou worden was het ontwerp van de bewaarband voor Collect gereed. Het omslag van deze bewaarband is uitgevoerd in stijlvol blauw. Het binnenwerk is postrood. De bewaarband biedt plaats aan drie jaargangen van Collect (12 nummers). De nummers van Collect kunnen in deze fraaie bewaarband opgeborgen worden zonder gaatjes o.i.d. in de nummers aan te brengen. Gekozen is voor een opbergstelsel waardoor u geleidelijk een boek opbouwt vol postzegelinformatie. Leuk om uzelf of een ander cadeau te geven. Deze schitterende bewaarband kan nu bij de Verzamelservice besteld worden onder bestelnummer 630001. De verkoopprijs is slechts f 24,95 inclusief verzendkosten. De bewaarbanden worden vanaf vrijdag 28 november 1997 verzonden.

Munten via de Verzamelservice

Misschien was het u al opgevallen: in Collect 12 en 13 bestond de mogelijkheid om ook munten en penningen via de Verzamelservice van PTT Post te bestellen.

Nadere gesprekken met De Nederlandse Munt hebben er toe geleid dat vanaf heden vrijwel het gehele assortiment van De Nederlandse Munt via de Verzamelservice kan worden besteld (zie pagina 32 en 33).

De Verzamelservice van PTT Post verwacht met deze service-uitbreiding haar klanten nog beter te bedienen.

Prijzen voor postzegels

Nederlandse postzegels staan in binnen- en buitenland bekend om hun moderne vormgeving. Dat de vormgevers met hun ontwerp regelmatig prijzen winnen is wellicht minder bekend. Zo heeft Haico Beukers, ontwerper van de zakenpostzegels, onlangs een prijs ontvangen voor de highest design quality in het kader van de 'German Prize for Communications Design 1997'. Aan deze internationale wedstrijd deden 434 ontwerpers en 490 bedrijven uit 18 landen mee. Behalve Haico Beukers wisten de ontwerpers van de Verrassingspostzegels, Petra Janssen en Edwin Vollebergh, een prijs voor high design quality te winnen.

Eén van de mooiste zeereizen ter wereld

Van fjord naar fjord met

Het hedendaagse postverkeer is een modern, wereldomspannend netwerk, waarbij alle mogelijke vormen van transport betrokken zijn. Van speciale vliegtuigen en posttreinen tot en met postvervoer over de weg. Noorwegen heeft al eeuwenlang een wel heel bijzonder systeem om de brieven, pakjes en kaarten op de plaats van bestemming te krijgen. Via de zee en met een vloot van maar liefst elf schepen. Niet alleen is deze manier van post rondbrengen vrij uniek, het is ook nog eens één van de mooiste zeereizen ter wereld.

Elk land heeft zijn eigen posttraditie. Zo was in het oude Amerika - vanwege de enorme afstanden - een poststuk soms wekenlang onderweg. Vaak was het nog maar de vraag of een brief daadwerkelijk aankwam. Want brieven werden vervoerd via een postkoets. En niet zelden werden barre avonturen beleefd of werd het rijtuig overvallen door struikrovers. Met alle gevolgen van

dien voor de bezorging.

In een land als Noorwegen - met een lengte van duizenden kilometers - gingen het postverkeer, het vervoer van vracht en passagiers het snelst over zee. De meeste Noorse steden en dorpen liggen immers aan de kust, die vanwege de talloze fjorden en inhammen een lengte heeft van maar liefst zesduizend kilometer.

Onmogelijke' sneldienst

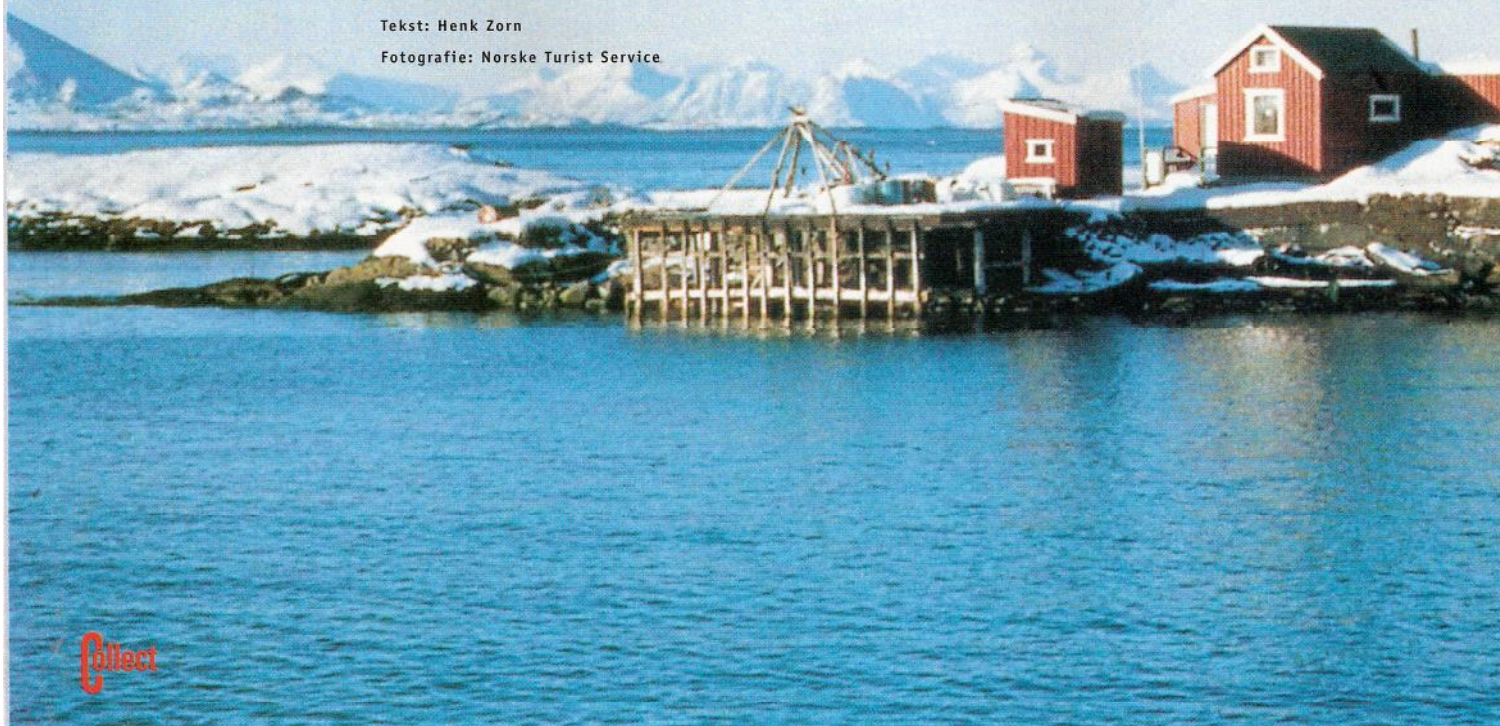
De oorsprong van het 'snelle' postverkeer in Noorwegen gaat terug naar 2 juli 1893. Op die dag vertrok uit Trondheim de poststoomboot van 'Vesteraalen' in noordelijke richting naar Hammerfest. Dat was het begin van 'Hurtigruten' (= 'sneldienst'). Het idee voor de scheepvaartlijn was in 1891 ontsproten aan het brein van August Kriegman Gran. Deze scheepvaartadviseur van de Noorse overheid benaderde twee rederijen, die echter beide voor de eer bedankten. De voorgestelde scheepvaartroute werd als 'onverantwoord' afgedaan. Ten eerste omdat er in die tijd slechts twee zeekaarten voorhanden waren. Ten tweede omdat het varen in het donker en in de winter als onmogelijk werd beschouwd.

Zeestromingen

Alleen kapitein Richard With en zijn loodsen van de nog relatief jonge scheepvaartmaatschappij 'Vesteraalens Dampskibsselskab' in Stokmarknes zag wel wat in het idee van een sneldienst tussen Trond-

Tekst: Henk Zorn

Fotografie: Norske Turist Service

Noorse postboot

heim en Hammerfest. With bestudeerde de zeestromingen in het langgerekte kustgebied en zette de route uit. Op 18 mei 1893 tekenden de Noorse overheid en 'Vesteraalens Dampskibselssab' een vierjarige overeenkomst. De Noorse staat zegde daarin medewerking toe voor het ontwikkelen van een wekelijkse lijndienst: 's zomers tussen Trondheim en Hammerfest, 's winters tussen Trondheim en Tromsø. Met de ondertekening van het contract was 'Hurtigruten' een feit.

Op 2 juli 1893 vertrok de eerste stoomboot van Vesteraalen 's ochtends uit Trondheim voor een tocht naar het ruim duizend kilometer noordelijker gelegen Hammerfest. Op deze route werd in negen havens afgemeerd. De plaatselijke bevolking - soms ging het slechts om enkele tientallen mensen - speurde de horizon vaak al af om te zien of het schip in aantocht was.

Communiceren

'Hurtigruten' luidde in feite het moderne communicatietijdperk in. De bevolking aan de kust kreeg opeens te maken met een andere vorm van communiceren. Vóór die tijd was een brief tussen Trondheim en Hammerfest 's zomers zo'n drie weken onderweg. 's Winters duurde het zelfs vijf maanden. Dankzij 'Hurtigruten' werd de reistijd teruggebracht tot slechts enkele dagen.

Sinds 1893 exploiteerden meerdere rederijen de scheepvaartlijn. In de loop der jaren werd het aan-

tal havens onderweg en het aantal in te zetten schepen steeds verder uitgebreid.

Comfort

Vandaag de dag is 'Hurtigruten' met een vloot van elf schepen een belangrijke Europese toeristische attractie. De zeereis duurt twaalf dagen. In die dagen worden 34 havens bezocht. De zeetocht wordt uitgevoerd door comfortabele schepen en begint in Bergen. Op de zesde dag vaart het schip de haven van Kirkenes binnen, de laatste havenplaats op de noordelijke route. Vanaf de zevende dag begint de reis in omgekeerde richting en eindigt weer bij Bergen.

Wilt u zelf deze unieke zeereis per postboot meemaken, neem dan contact op met Norske Turist Service in Heemstede, generaal agent 'Hurtigruten'; tel. 023-5289856, fax 023-5280248.

zie ook pagina 30
Shop
Buitenland

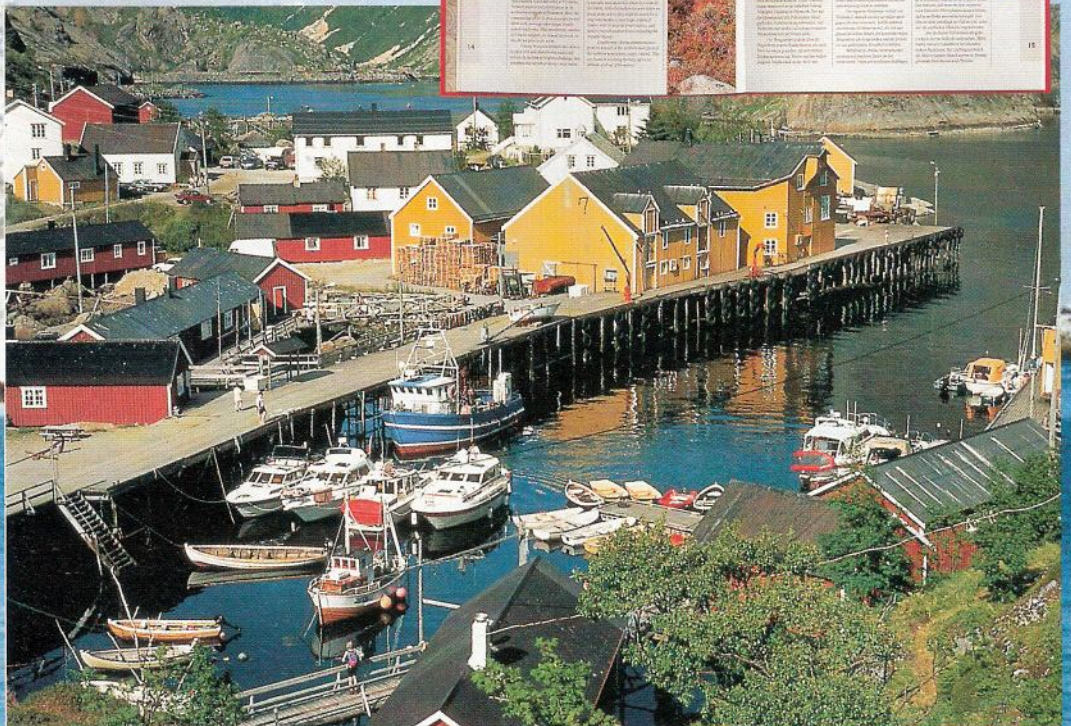
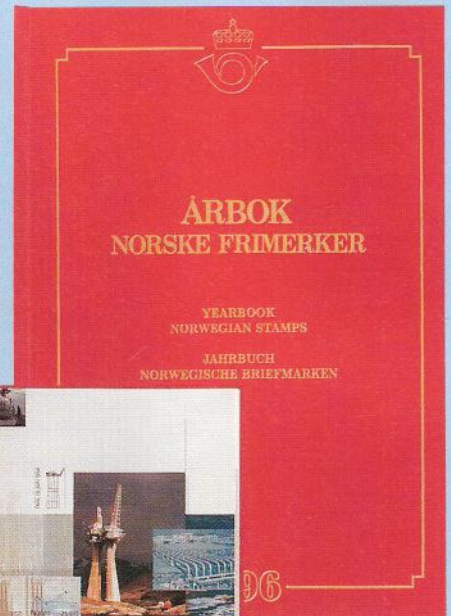

Een abonnement op Noorse postzegels nu extra aantrekkelijk!

De fraaie Noorse postzegels weerspiegelen het sociale en culturele leven van dit schitterende land. Een abonnement op deze postzegels is nu extra aantrekkelijk.

Jaarlijks geeft de Noorse Post een handige en kleurrijke jaarcollectie uit. Tevens verschijnt op hetzelfde moment een rijk geïllustreerd jaarboek. Zowel de jaarcollectie als het jaarboek bevat alle postzegels die in een jaar zijn uitgekomen. Indien u nu een abonnement neemt op de jaarcollectie of het jaarboek van Noorwegen, ontvangt u gratis de jaarcollectie van 1995! Aangezien u bij een abonnement als eerste de jaarcollectie of het jaarboek van 1997 zult ontvangen, adviseren wij u de jaarcollectie of het jaarboek van 1996 los bij te bestellen, zodat u een complete reeks heeft.

Maak kans op een jaarboek Noorwegen met postzegels

PUZZEL

kruiswoordraadsel

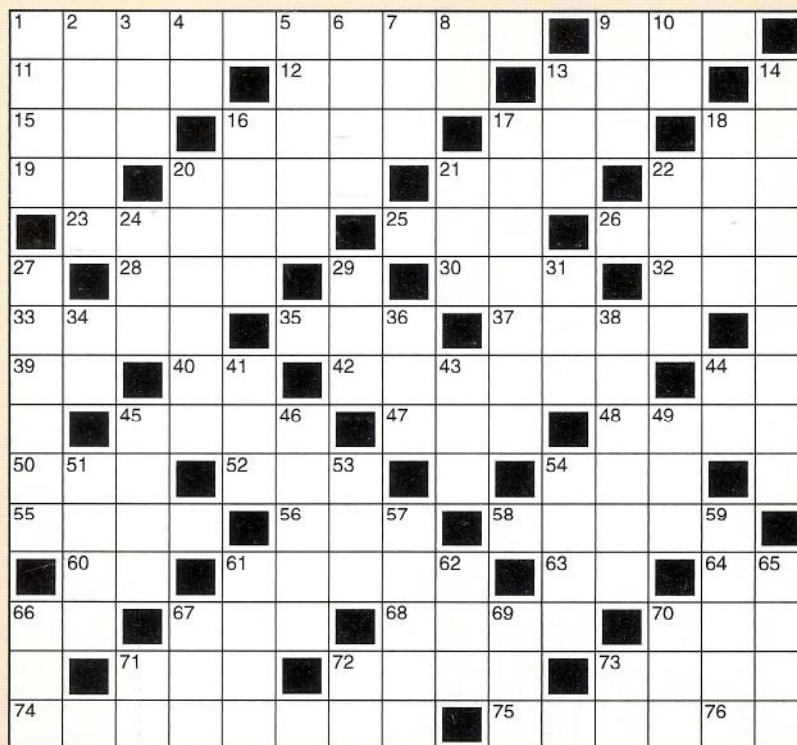
Van links naar rechts:

1 plaats in Noorwegen - 9 Noorse kronen -
11 bekende Noorman - 12 honingbij -
13 raamscherm - 15 hert - 16 Spaanse rivier -
17 kledingstuk - 18 behoudens weglatingen -
19 alfanumeriek - 20 levenslucht - 21 in orde
- 22 windrichting - 23 plaats in Zwitserland -
25 ruw, grof - 26 deel van een schip -
28 vriend van Moos - 30 godin - 32 grof -
33 moment - 35 verhoogde toon - 37 ironie -
39 zonnegod - 40 compact disc - 42 keurig -
44 landbouwwerktuig - 45 werkplaats voor
schepen - 47 gesloten - 48 denkbeeld - 50 ik
- 52 Arbeiders Jeugd Centrale - 54 vreemde
munt - 55 maatstaf - 56 zwaardwalvis -
58 toevluchtsoord - 60 voormiddag - 61 klei-
ne aardappel - 63 briefaanhef - 64 waters-
tand - 66 oude lengtemaat - 67 staat die
opging in ons 'nieuwe' buurland - 68 plaats
in Amerika - 70 "Noorse" sneeuwschaats -
71 grasland - 72 Spaanse rivier - 73 uiting
van genegenheid - 74 Oostenrijks componist
- 75 plaats in Noorwegen.

Van boven naar beneden:

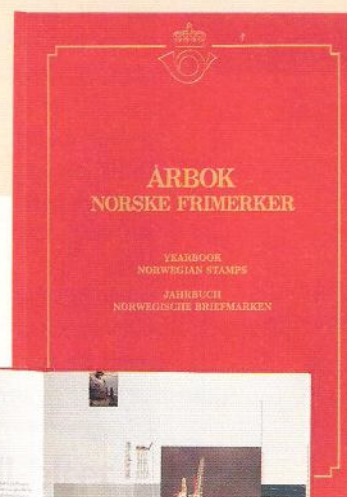
1 koningin der goden - 2 vogel - 3 meelpro-
duct - 4 bijbelboek Marcus - 5 heester -
6 flink - 7 Europese Monetaire Overeenkomst
- 8 selenium - 9 bovenste dakrand -
10 Noorse munt - 13 bijwoord - 14 deel van
Europa - 16 bijbels landschap en volk -
17 type tjalk - 18 teleurstellend - 20 vorder-
ring - 21 bid - 22 oude munt - 24 Noorse
godheid - 27 plaats in Noord-Holland en
Noorwegen - 29 deel van een vis - 31 plaats
in Gelderland - 34 familielid - 36 tennistern -
38 Egyptische godheid - 41 spoedig -
43 insect - 44 water in Friesland - 45 pier -
46 inham in Noorse zeekust - 49 Schotse
rivier - 51 doelpunt - 53 Centrale Recherche
Informatiedienst - 54 hoofdstad van Noor-
wegen - 57 Christelijk feest - 59 librebediende -
61 voederbak - 62 flinke klap - 65 deel van
de hand - 66 vordering - 67 zat - 69 Indiaas
brood - 70 (rijks-)subsidie op vervoer -
71 wattuur - 72 bijwoord - 73 zuster.

Zet de letters uit de vakjes met correspon-
derende nummers over naar het oplossingsbalk-
je en u leest de oplossing van deze puzzel.
Schrijf de oplossing op een briefkaart en
stuur deze vóór 1 januari 1998 naar: Puzzel
Collect, Postbus 8500, 2001 LS Haarlem.

34	12	57	48	9	51	8	25	1	76	65

Puzzelprijs:
10 jaarboeken Noorwegen
1996. Inclusief alle
bijbehorende postzegels

Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. De prijs wordt niet in geld uitgekeerd.
De prijswinnaars krijgen persoonlijk bericht.

Verzamelen voor de kinderen

Al ruim twintig jaar verzamelt Marianne Kuis (49) Nederlandse postzegels. Niet voor haarzelf, maar voor haar drie kinderen. Om geen enkele uitgifte te missen, nam ze na de geboorte van haar oudste zoon een abonnement op de Jaarcollectie postzegels. Ook haar andere twee kinderen hebben een verzameling die begint in hun geboortjaar.

De PTT geeft echt prachtige postzegels uit, vindt Marianne Kuis. 'Ook dit jaar weer. De waterrecreatiezegel bijvoorbeeld met dat bootje in het riet, die vind ik heel mooi. En erg grappig zijn de verrassingspostzegels, met die boodschap die verborgen zit onder dat kraslaagje. Ik vind het veel leuker om zo'n bijzondere postzegel op een kaart of brief te plakken dan een 'gewone koningin'. Toch zie je van alle postzegels die elk jaar uitgegeven worden, slechts een deel terug op de post die je krijgt. Als je geen postzegels verzamelt, dan mis je heel veel van die mooie uitgaven.'

Haar voorliefde voor Nederlandse postzegels deed Marianne Kuis ruim twintig jaar geleden op bij een kennis die eerstedagenveloppen verzamelde. 'Die liet ze me weleens zien. Door met haar naar die eerstedagenveloppen te kijken en erover te praten, realiseerde ik me pas hoe mooi Nederlandse postzegels eigenlijk zijn. In diezelfde tijd werd mijn oudste zoon geboren. En ik vond het wel een leuk idee om voor hem postzegels te gaan sparen. Want zo'n verzameling is toch wel iets waardevols.'

Zekerheid

Ook voor de andere twee kinderen verzamelt Marianne Kuis postzegels. 'Toen ik daarmee begon, heb ik meteen een abonnement genomen op de Jaarcollectie. Dat was wel zo makkelijk en het gaf mij de zekerheid dat ik geen postzegel zou missen. Want ik zou het zonde vinden als de verzameling niet com-

pleet was. Maar ik zag mezelf niet voor elke nieuwe uitgifte naar het postkantoor gaan, zoals die kennis dat wel deed voor haar eerstedagenveloppen.' Het leven van Marianne Kuis was met drie jonge kinderen druk gevuld. Als werkende ouder combineerde ze de opvoeding van de kinderen met haar baan als verpleegkundige. En toen ze de opleiding voor anesthesie-verpleegkundige ging volgen, betekende dit dat ze naast haar fulltime baan ook thuis nog veel moest studeren. In die jaren bleef er geen tijd over voor hobby's. 'Dan kwam ik er soms tijdenlang niet aan toe om de postzegels in het album te doen. Gelukkig zitten bij de Jaarcollectie alle postzegels en postzegelvelletjes netjes bij elkaar in een map. Ik hoefde dus niet bang te zijn dat ik iets kwijt zou raken.'

Samen bladeren

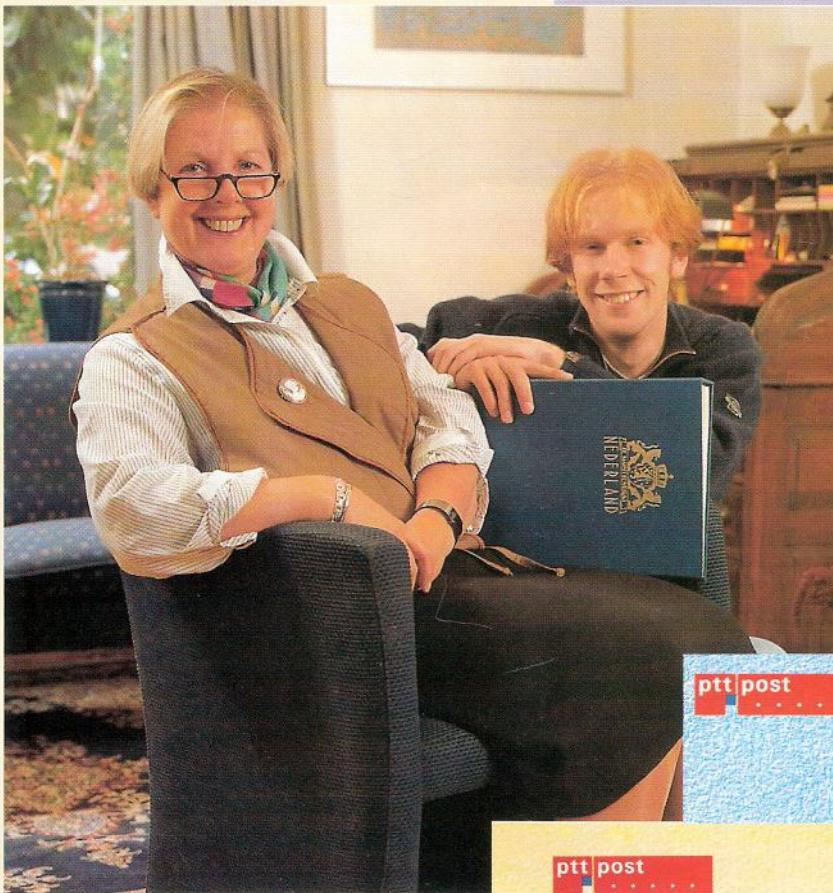
Toen de kinderen van Marianne Kuis nog jong waren, zeiden de postzegels hen niets. Maar naarmate ze wat ouder werden, kregen ze zelf ook wat meer belangstelling voor de verzameling. 'Met de postzegels ging het net als met foto's. De albums stonden altijd ter inzage, maar pas als ze eenmaal tevorschijn kwamen, raakten de kinderen geïnteresseerd. Ze vonden het dan leuk om samen door de albums te bladeren. Ook liet ik ze dan meehelpen om de postzegels in het album te doen.'

Toen ze begon met verzamelen, nam Marianne Kuis zich voor om voor alle drie haar kinderen een postzegelcollectie aan te leggen van het jaar van hun geboorte tot en met het jaar dat ze 21 werden. 'Dan moeten ze zelf besluiten of ze ermee door willen gaan of niet. De jongste is nu 18, dus ik krijg nog drie jaar postzegels. Dan houdt het op. Eigenlijk vind ik dat wel zonde,' zegt ze met enige spijt in haar stem. 'Want dan verlies ik het overzicht over welke postzegels er allemaal uitkomen. Misschien ga ik ze dan zelf wel sparen. Of ik blijf ze toch stiekem voor de kinderen sparen. Want mijn oudste zoon is nu 22 en moet dus zelf zijn postzegels gaan kopen. Maar zolang hij studeert, heeft hij daar het geld niet voor.'

Ook de Jaarcollectie postzegels verzamelen?

De Jaarcollectie postzegels is een geliefd verzamelobject. De Jaarcollectie bevat alle postzegels en postzegelvelletjes die in een jaar zijn uitgegeven. Ook hoort er een boekje bij waarin alle postzegeluitgiften worden beschreven en afgebeeld. Het is mogelijk om bij de Verzamelservice van PTT Post een abonnement te nemen op de Jaarcollectie postzegels via de bestelkaart achterin deze Collect. Dit abonnement gaat per 1 januari 1997 in. U ontvangt dan als eerste de Jaarcollectie postzegels 1997. Zie ook pagina 21 voor een aantrekkelijk aanbod om uw postzegels en postzegelvelletjes op te bergen.

Marianne Kuis kan nog drie jaar postzegels sparen voor haar jongste zoon. Daarna moet hij het zelf gaan doen.

Achter de schermen

Dolgraag zou Marianne Kuis ook eens een kijkje achter de schermen nemen bij het productieproces van postzegels. 'Vorig jaar hebben we een excursie gehad bij het verdeelcentrum van PTT Post in Rotterdam. Ik vond het razend interessant om te zien hoe de post werd gesorteerd. Ik had er geen idee van hoe dat werkte. Nu zou ik wel eens willen zien hoe ze postzegels ontwerpen en hoe ze worden gedrukt.'

Achtergronden en technische gegevens van de postzegeluitgiften.

Background information and technical details of the stamp issues.

Erläuterungstexte und technische Einzelheiten zu den Markenausgaben.

Collection

Baby muntset 1997

Deze leuke muntset bevat de complete jaarreeks munten van stuiver tot en met vijf gulden, plus een leuke penning met een speelgoedbeer. Op de verpakking kan de naam van de baby en van de gulle gever worden ingevuld. Daarnaast is er ruimte om een foto van de baby op te plakken.

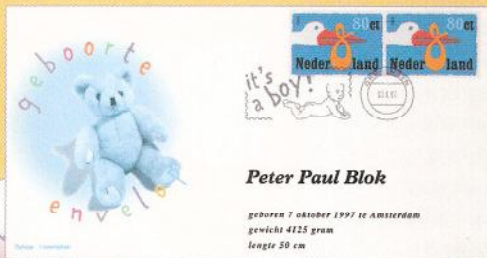
Prijs: f 29,50
Bestelnummer: 629710

Geboortepenning

Wat is er origineler dan een speciale herdenkingspenning met een persoonlijke noot te geven bij de geboorte van een baby? Deze geboortepenning is zwaar verzilverd en verkrijgbaar in een matte of glanzende uitvoering en heeft een diameter van 50 mm. Op de keerzijde van de penning kan een tekst worden gegraveerd, bijvoorbeeld de naam van de baby en de geboortedatum. De penning wordt geleverd in een luxe cassette met een speciale bijsluiter waarop een persoonlijke tekst kan worden vermeld.

Prijs: f 59,- (mat)
Bestelnummer: 629709
Prijs: f 79,- (glanzend)
Bestelnummer: 629711

Peter Paul Blok

geboren 7 oktober 1997 te Amsterdam
gewicht 4125 gram
lengte 50 cm

Marije de Graaf

geboren 29 juni 1995 te Breda
gewicht 3825 gram
lengte 51 cm

Geboorte-envelop

De geboorte-envelop is een bijzonder aandenken aan de geboorte van uw (klein)zoon of (klein)dochter. Op deze speciale envelop staan naam, geboorteplaats, gewicht en lengte van de baby. De twee vrolijke postzegels zijn afgestempeld op de geboortedatum. Wilt u de geboorte-envelop cadeau doen, maar is het kind al een poos geleden geboren? Geen nood! De afstempeling van de geboorte-envelop kan nog teruggaan tot 1 januari 1991. Indien wij uw bestelling voor de geboorte-envelop hebben ontvangen, sturen wij u binnen enkele dagen een formulier waarop de gegevens voor de geboorte-envelop kunnen worden ingevuld.

Prijs: f 15,-
Bestelnummer:
697031 (blauw)
Bestelnummer:
697032 (roze)

Geboortecollectie 1997

Een leuk moment om te starten met een postzegelcollectie is de geboorte van een baby. PTT Post heeft hiervoor een speciale Geboortecollectie ontwikkeld. Dus is uw (klein)kind in 1997 geboren, geef dan de Geboortecollectie 1997 cadeau! Wilt u een abonnement op de Geboortecollectie cadeau geven, vraag dan de speciale folder aan via de bestelkaart van deze Collect.

Prijs: f 64,10
Bestelnummer 970007.je (jongen)
Bestelnummer 970008.me (meisje)

149118

